

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 33. Exorcismum triplici inflatione peractum esse: cur, & in quas partes, & à quo fieret: ac de loco, forma ministro, ac orationibus in eo adhibitis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

Exorcismum triplici inflatione peractum esse
 & in quas partes, & a quo fieret; ad
 loco, forma, ministro. ac ora-
 tionibus in eo ad-
 hibitis.

CAP. XXXIII.

Exorcis-
 mus, fiebat
 triplici in-
 flatione.

Ubi nec tam hic opportunè modum, quàm
 triplici inflatione positus erat. De
 tam multa veterum testimonia afferri possunt
 ut singula enumerare, penè infinitum dicitur
 rē satis erit pauca notare, ex quibus natura
 piionis fides facillè erui possit. Primo
 S. Augustinus inflationis ita meminit libro
 symb. ad catechum. cap. 5. cum habet
 vidistis hodie, sicut nostis, & paruuli exsufflan-
 & exorcizantur, ut pellatur ab his potestas
 que decepit hominem. & epist. 105. dum in
 peccati inhaerentis contagione infici, cum
 Manichæos asserit, quid ad hoc, inquit, pro-
 deant, cum exorcizantur, & exsufflantur in
 hoc enim procul dubio fallaciter fit, si diabolus
 non dominatur, si autem dominatur, & ab eo
 fallaciter exorcizantur, & exsufflantur, per
 dominatur nisi per peccatum princeps utraque
 eorum? Accedit Gregorij Magni testimonium
 libro sacramentorum ubi catechumeni con-
 stituendi caeremonias referens, ad Eccle-
 ministros ait: ad catechumenum ex Pagano
 ciendum Gentilem hominem cum suscepit, pro-

catechizet eum diuinis sermonibus, & des ei moni-
ta, quemadmodum, post cognitam veritatem, uiue-
re debeat. Post hæc facies eum catechumenum, & ex-
sufflet in faciem eius. Præterea qui Ordinem
Romanum legerit de denūciat. scrut. ad elect.
id, quod probamus, apertè reperiet. inquit e-
nim: tunc exsufflet in faciem tribus vicibus, dicens:
exi immunde spiritus, & da locum spiritui sancto
paraclæto. His autem omnibus ex parte consen-
tiunt, quæ Yuo Carnotensis serm. de sacram.
neophyt. scribit. Nam, cum omnes bapti-
zandorum caremonias diligenter explicaret,
ita loquitur: exsufflatur postea malignus spiritus
foras, quod mysteria sacra significant, quando paruu-
lus exsufflatur, & exorcizatur. Atque in eandem
sententiam apertissimè scripsit Hugo à S. Vi-
ctore lib. 1. sacrament. cap. 18. in hæc verba: ex-
sufflatur non quidem creatura Dei in ipso, sed Diabo-
lus, in cuius regno propter peccatum natus est, exsus-
flatur ab ipso, id est per Spiritum sanctum, cuius si-
gnum est status exterior, amouetur: dum per ea, qua
ibi dolet acri potestas eius minoratur. nondum omnino
rallitur. Quod si quis plura scriptorum testi-
monia desiderat, nullius negocij erit, Conci-
lium Constantinopolitanum sextum, Bedam,
& Nicetam Choniatem adiicere, sexcentos-
que alios, quorum de hac re perspicuas sen-
tentias paulo post ex parte referemus. Neque
enim satis esse ducimus, inflandi consuetudi-
nem docui sse, nisi & rationem, modum, origi-
nemque vnde illa profecta sit, explicemus.
Quamobrem, vt intelligas, ea inflatione dæ-
monis expulsionem significatâ esse, nõ modo

Inflatio in
exorcismo
significa-
bat expul-
sionem dæ-
monis.

Sancti Augustini, Ordinis Romani, Iuonis
Hugonis testimonia iam allata repetere
teris, sed etiam alia consulere, cum eiusdem
Augustini lib. 2. de nupt. & concupisc. cap. 1.
baptizandi paruuli non ob aliud exsufflantur,
vt ab eis princeps mundi mittatur foras, Et lib.
cont. Iulian. cap. 4. profecto exorcizatus, & ex-
sufflatus es, vt à potestate erutus tenebrarum, per-
ferreris in Regnum Christi, tum Gregorij Mag.
lib. sacram. vbi ait: & exsufflat ter in faciem
cens: exi ab eo Sarana, redde honorem Iesu Chri-
sto filio eius, & Spiritui paraclero. Michael tam.

Alia causa,
cur in flatio
in exorcif-
mo adhibe-
retur.

Glycas part. 1. Annal. putat, vitales spiritus
animæ originis vitio mortuæ redeunt, indur-
ri solitos esse, de quo verba eius hæc sunt: De-
minus, cum ex mortuis surrexisset, rursus
stolos afflauit, & dixit: accipite Spiritum sanctum
nec enim ferre poterat, vt non de integro Spiritus
Et participes esse declaremur: quem etiam bodianus
cerdos ei, qui baptizatur, afflat, quasi vicia eius re-
tuens animam, ex Adami transgressione mortuam

In exorcif-
mo spiritus
impelleba-
tur in faciẽ
& aures.

Duasa utem in partes, faciem, & aures, spi-
ritum impelli solitum esse, veterum scripturarum
authoritas docet. nam, cum Concilij Constanti-
nopolitani 6. Patres ita scribunt: primi quorundam
die eos Christianos facimus, secundo autem die
rethumenos, simul etiam ter in faciem, & aures
spiramus: & Nicetas Choniata. lib. 2. Orthe-
fid. sacerdos enim illum denuo in templum haurit
& insufflans ter in faciem eius, & aures eius, ter
demque etiam exorcismorum orationes adicit
eum rursus signo crucis munitum à se demittit
pette cognoscitur, vtrasque tam faciem

quam aures inflatu peti consueuisse. cum ve-
 ro sancti Gregorij magni verba intuemur lib.
 sacrament. post hac facies eum catechumenum, &
 exsuffles in faciem eius, & paulo post: exsufflabis
 in faciem, dicens: exi ab eo satana; fateri necesse
 est, eandem faciem solenni cereemonia infla-
 tam esse. Nec dubium est, quin à ministro hæc
 cereemonia perageretur, si quis sancti Augu-
 stini, Bedæ, ac aliorum loca iam allata dili-
 genter consideret. cum enim ibi paruulorum
 inflationis mentio sit, iam palam est, ipsam
 inflationem à ministro factitaram, vt interea
 prætermittam sancti Augustini testimonium,
 qui lib. de Eccles. dogmat. id apertissimè tra-
 didit his verbis: non prius fontem vitæ adeunt, quàm
 exorcismis, & exsufflationibus clericorum spiritus
 ab eis immundus abigatur. Tertium restat, quod
 id hæc cereemonia non postremum locum ob-
 tineret, quod quidem iam duobus aliis explica-
 tis, facilius à nobis tractari posse, existiman-
 dam est, locus videlicet, & forma. Ac de pri-
 mo quidem satis constat, eum in Ecclesiæ ve-
 stibulo fuisse: quoniam Ioannes Beletus
 lib. de Diuin. Offic. cap. 90. ait: postquam à
 sacerdote satis in fide instructi sunt, atque exorci-
 smis super eos fecerunt adiurationes, ab ostiario in
 Ecclesiam introducuntur. Forma vero etiam à
 nostra parum discrepabat: scribentibus san-
 cto Gregorio lib. sacrament. Exorcizo te im-
 munde spiritus, in nomine Patris, & Filij, &
 Spiritus sancti, vt ex eas, & recedas ab hoc famulo
 Dei N. ipse enim tibi imperat, maledicte damnate,
 qui pedibus super mare ambulauit, & Ordine Ro-

Inflatio in
 exorcismo
 fiebat à mi-
 nistro.

Exorcismi
 locus in
 Ecclesiæ
 vestibulo.

forma ex-
 orcismi ve-
 tus eadem
 cū nostra.

mano de denunciat. Scrutin. ad elect. *mundi spiritus, & da locum spiritui sancto electo.* Et quamuis ibi nulla ministri mentio beatur, tamē putare debemus, alium a bapti-
mi ministro extitisse, siue is communi vocabulo clericus appellandus sit, vt S. Augustinus placuit lib. de Eccles. dogmat. non prius *vita aduent, quam exorcismus, & exsufflatio clericorum spiritus ab eis immundus abigatur.*
Diaconum dicere velimus, teste Concilio Constantinopolitano 2. act. 1. *Stephanus, & Stephanus dixerunt, cum essemus in baptismo phylarum, sine tunicis, & calceamentis tunicum, diaconis ipsas exorcizantibus: siue ad exorcistas referre oporteat, de quo etiam Ioannem Beletum de Diuin. Offic. cap. exorcista debet prius baptizandos interrogare, etiam abrenuncient Satana, & omnibus eius impijs: postquam a sacerdote satis in fide instructi, atque exorcista super eos fecerint adiurationes, in sacrosancto sacramento in Ecclesiam introducuntur.* Adiuncte etiam erant variae preces nostris omnibus persimiles, quae a Gregorio Magno sacram. Seuero Alexandrino lib. de bapt. Niceta Choniata lib. 2. orthod. fid. diligenter allata, mea scriptio locum non relinquit.

Exorcismi minister distinctus a ministro baptisimi. Minister exorcismi vel clericus, vel exorcista, vel Diaconus.

Orationes veteres exorcismi eadem cum nostris.

M
antiqu
licis co
bus sic
Careth
qui ma
num, &
rum fo
sione
genti
ipfis A
rarch.
remor
planat
uerfati
virere.
signaq
soris no
tius de
tures,
fetter
menore
fere ex
non im
relieto
tib. S.